

קוֹנְטְרָס

נַחַת רוּחַ

יִגְלֶה נּוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת מִמַּעַלְת בֵּר יִשְׂרָאֵל הָעוֹשֶׂה
נַחַת רוּחַ לְבוֹרָא יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁנִּכְלָל
בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ.

בְּנוֹי וּמֵיֶסֶד עַל־פִּי דְבָרֵי

רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן

בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבֵּי נַחֲמָן מְבַרְסֵלְב, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ

וְעַל־פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רַז לֹא אָנִיס לִיה

רַבֵּי נֶתָן מְבַרְסֵלְב, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ

וּמְשַׁלֵּב בְּפִסְוֵקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדַפּוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְרֵסֵלְב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, אֲשֶׁר בַּר יִשְׂרָאֵל שְׂזוּכָה
לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּלְסַפֵּר לוֹ אֶת
כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשֵׁיטוֹת
גְּמוּרָה, אֵינּוּ יָכוֹל לְתַאֵר לְעַצְמוֹ אֶת גְּדֹל
הַנְּחַת-רוּחַ שְׁגוֹרֵם לְאַבְיָנוּ שְׁבַשְׁמִים, וְאִם
בְּנֵי-אָדָם הָיוּ יוֹדְעִים אֵיזָה נְחַת-רוּחַ גּוֹרָמִים
לְמַעַלָּה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, עַל-יְדֵי שְׁמִדְבָרִים
אֲלוֹי תְּבַרְךָ, וּמְסַפְּרִים לְפָנָיו כָּל לִבָּם, אֲזִי
הָיוּ עוֹסְקִים בְּזֶה כָּל הַיּוֹם כְּלוּ. כִּי בְּזֶה
גּוֹרָמִים נְחַת-רוּחַ לְבוֹרָא יְתַבְּרָךְ שְׁמוֹ.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תשס)

קונטרס

נַחַת רוּחַ

.א.

אַהוּבִי, בְּנִי! אִם אַתָּה רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת "נַחַת רוּחַ"
לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזִי תִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ
יִתְבָּרֵךְ; כִּי בְּאַמַּת אָדָם אֵינְנוּ מְסַגֵּל לְהַבִּין בְּשִׂכְלוֹ
רוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹת, בְּשִׁבִיל זֶה צְמָצָם אֶת עֲצָמוֹ,
כְּבִיכּוֹל, הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּצְמָצוּמִים עַל גְּבִי
צְמָצוּמִים עַד צְמָצוּם כְּזֶה, שְׂאָדָם אֵין לוֹ דַעַת וְשִׂכְלֵה,
וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן מְאַמֵּין בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי זֶה עֶקֶר הַשְּׁלֵמוֹת.
כִּי מַהִי אַמוּנָה? שְׂאָדָם מְאַמֵּין בְּאַלְקִים חַיִּים בְּלִי שׁוּם
מַחֲשָׁבָה וְדַעַת עֲצָמִית, אֶלָּא מְסַלֵּק אֶת שִׂכְלוֹ וְחִכְמָתוֹ
לְגַמְרִי, וּמְאַמֵּין בְּהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתַמִּימוֹת
וּבְכַפְשֵׁיטוֹת גְּמוּרָה. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א'),
סִימָן צא): עַל-יְדֵי שְׂאָדָם מִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ

יתְּבַרֵךְ, אֵף שֶׁבְּהִתְחַלָּה אֵינָנוּ מִבֵּין כָּלוּם, אֵף-עַל-פִּי-כֵן
 מִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה, שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְמַלֵּא
 כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וּבִתּוֹךְ כָּל עֲלָמִין, וְאֵין שׁוּם
 מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵּיו יתְּבַרֵךְ כָּלֵל, זֶה מְבִיא אוֹתוֹ אַחֲר־כֶּף
 אֶל הַשָּׁכֵל, וְיֵבִין בְּשִׁכְלוֹ אֱלֻקוֹת. כִּי כִשְׁבָרָא הַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת, בָּרָא אוֹתָם יֵשׁ מֵאֵין. קִדְּם
 כָּל הַכֵּל הָיָה אֵין סוּף שְׁשָׁם אֵין שִׁיף בְּרִיאָה, וְאַחֲר־כֶּף,
 כְּבִיכּוֹל, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צְמִצִּים עֲצָמוֹ בְּצִמְצוּם עַל
 גְּבִי צְמִצוּם בְּעִשְׂרָה צְמִצוּמִים, שֶׁהֵם נִקְרָאִים בְּלִשׁוֹן
 קְבֵלָה עֶשֶׂר סְפִירוֹת: כֶּתֶר, חֲכָמָה, בִּינָה, חֶסֶד, גְּבוּרָה,
 תְּפָאֲרֵת, נִצְחָה, הוֹד, יְסוּד, מַלְכוּת. וְכֵן אָדָם מְסַגֵּל לְהֵבִין
 אַחֲר־כֶּף אֶת הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. אֲבָל צְרִיכִים
 לְהִתְחִיל מִמַּטָּה לְמַעְלָה. קִדְּם בְּחִינַת מַלְכוּת; שְׁאָדָם
 צְרִיף לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה. וְהַסְפִּירָה שֶׁל מַלְכוּת
 נִקְרָאת: דְּלִית לָהּ מַגְרָמָה כָּלוּם — אֵין לוֹ כָּלוּם, אֵין
 לוֹ שְׁכָל וְדַעַת, אֲלָא אָנִי מֵאַמִּין בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בְּלִי
 שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלֵל. וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן לֵג),
 שְׁאֲצֵל הָעוֹלָם אָמוּנָה הוּא דְּבַר קִטְּוֹן, אֲבָל אֲצֵלִי הָעֵקֶר
 הוּא אָמוּנָה. וְעֵקֶר הָאָמוּנָה בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת, אֲלָא אָנִי
 מֵאַמִּין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא פִּיה
 אִתִּי, עִמִּי וְאַצְלִי. וְכִשְׁאָדָם חֲזָק כָּל-כֶּף בְּאַמוּנָה, שֶׁהוּא
 יתְּבַרֵךְ נִמְצָא פִּיה, אֵף שֶׁאֵינָנוּ מִבֵּין אֶת זֹאת, אֲזִי גוֹרֵם
 "נַחַת רוּחַ" בְּשָׁמַיִם לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְנִשְׁתַּבַּח שְׁמוֹ

בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וְאִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ, אֱהוּבִי, בְּנִי, אִילוּ שַׁעֲשׂוּעִים אַתָּה גוֹרֵם לְמַעַלָּה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, עַל-יְדֵי שְׂאֵתָה מֵאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אִז הָיִיתָ מִתְחַזֵּק יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּאֶמוּנָה; כִּי עַל-יְדֵי אֶמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עוֹשִׂים "נַחַת-רוּחַ" לְבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. לְזֹאת, אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת אֶמוּנָה, סִימָן א'): צָרִיךְ לְהֶאֱמִין בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּדֶרֶךְ אֶמוּנָה, וְלֹא בְּדֶרֶךְ מוֹפֵת. פְּשׁוּט אָנִי מֵאֲמִין שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא פֹה אֵתִי, עִמִּי וְאֶצְלִי, וְהַכֹּל זֶה אֱלֻקוֹת, וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכֹּל. וְכִמוֹ שְׂאֵמֵר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב זי"ע: אַחֲרַי כָּל הַהִשְׁגוֹת שְׁלִי, שְׂזַכִּיתִי לְהַשִּׁיג, אָנִי מֵאֲמִין בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלֵל כְּמוֹ יְלֵד קָטָן. אֲשֶׁר זֶה עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת — לַעֲשׂוֹת "נַחַת-רוּחַ" לְבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, עַל-יְדֵי מִדַּת הָאֶמוּנָה — לְהִתְחַזֵּק בְּאֶמוּנָה, שְׂזֶה בְּחִינַת מַלְכוּת דְּלִית לֶהּ מַגְרָמָה כְּלוּם. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת אֶמוּנָה, סִימָן ו'): עַל-יְדֵי אֶמוּנָה, הָאָדָם חָבִיב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּאִשָּׁה לְבַעְלָהּ; כִּי הַמַּלְכוּת הִיא סְפִירַת הַנוֹקְבָא, וּבְרִגַע שְׂאָדָם מִתְחַזֵּק בְּאֶמוּנָה פְּשׁוּטָה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הוּא מַעֲלָה "נַחַת-רוּחַ" לוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ אִשָּׁה הַגּוֹרֶמֶת נַחַת-רוּחַ לְבַעְלָהּ. אָבֵל אֵיךְ זוֹכִים לְאֶמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת? עַל-יְדֵי מִדַּת הַיְסוּד. כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לא) עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים פט, כט): "וּבְרִיתִי נֶאֱמַנַת לוֹ" — אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְשְׁלֵמוֹת הָאֶמוּנָה, אֶלֹא

על-ידי שמירת הברית; שאדם צריך לשמר מאד שלא לפגם בבריתו. ברגע שפוגם בבריתו, רחמנא לישזבן, אזי מתקלקלת דעתו, ואז אמונתו מקלקלת. ובפרט מי שחטא בחטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה, שעל-ידי-זה הוא מטמטם את הלב והדעת שלו, ועוקר את שכלו ומאבד את אמונתו. לזאת, לזכות לאמונה ברוחה ומזכפת, שהיא בחינת מלכות, צריכים לעלות אל ספירת היסוד — לשמר מאד על פגם הברית, חס ושלום, לא להכשל, ואם אדם נכשל, עליו לחזור בתשובה. ואיך זוכים לשמר את היסוד? על-ידי ספירת נצח והוד, שהן העצות שמקבלים מהצדיק; כי יסוד זה צדיק, שמקבלים ממנו את הנצח וההוד, שהן העצות שמקבלים מהצדיק. כמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ז'), שמהצדיק מקבלים עצות טובות, עצות יקרות, עצות של עולם הבא. לזאת צריכים להתקרב אל הצדיק. כשאדם זוכה ומקרב אל הצדיק, אזי גורם "נחת-רוח" לבורא יתברך שמו. כי מיהו הצדיק? אדם שזכה לזכך את עצמו לגמרי מכל וכל, ונעשה כדגמת צנור, שדרכו עוברות כל ההשפעות מכל העולמות. בשביל זה אומרים חכמינו הקדושים (חגיגה יב:): כל העולם כלו עומד על עמוד אחד וצדיק שמו; ועל-כך הזהירנו רבנו ז"ל כל-כך הרבה על התקרבות אל הצדיק. ובפרוש גלה לנו (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ח'),

שָׁאֵדָם צָרִיף לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ אַחַר הַצְּדִיק, שֶׁיִּכּוֹל לְבָרֵר לוֹ אֶת הַמְּדַמָּה, שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ שׁוֹם דְּמִיוֹנוֹת; כִּי הַצְּדִיק יִכּוֹל לְהוֹצִיא אֶת כָּל־מֵהַדְּמִיוֹנוֹת שֶׁלָּהֶם. כִּי בְּדֶרֶךְ כָּל־הַדְּמִיוֹנוֹת בָּאִים מִפְּגָם הַבְּרִית, שָׁאֵדָם קִלְקַל בְּבְרִיתוֹ, אֲזַי אֵין לוֹ עֲצוֹת שְׁלֵמוֹת, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ לְתַת לְעֲצָמוֹ עֲצַת אֱמֶת, אֲבָל בְּרָגַע שֶׁמִּקְרָב אֶל הַצְּדִיק, הַצְּדִיק נוֹתֵן לוֹ עֲצָה עַל כָּל דְּבָר וְדְבָר אֵיךְ לְצַאת מִהַחֲשֵׁךְ שְׁלוֹ, אֵיךְ לְצַאת מִהַרְע שְׁלוֹ, אֵיךְ לְצַאת מִהַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו, שֶׁאֵלֵיו נִפְל עַל-יַדֵי פְּגָמֵי הַמְּרַבִּים. לְזֹאת הַזְּהִירָנוּ רַבְּנוֹ ז"ל מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת מִקְרָב אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֶת, הַדְּבּוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיִכּוֹל לְהַמְשִׁיךְ אוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא גַם אֶל הַמְּקַרְבִּים אֵלָיו. וְזוֹ הַמַּעֲלָה שָׁאֵדָם מִקְרָב לְצְדִיק, שֶׁהַצְּדִיק מְמַשֵּׁיךְ עַל כָּל יְהוּדֵי הַמְּקַרְבִּים אֵלָיו, גַם-כֵּן הַשְּׂגוֹת אֱלָקוֹת; כִּי הַצְּדִיק נִכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְכִשְׁאֵדָם שָׂרְחוּק מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בָּא אֶל הַצְּדִיק, אֲזַי הַצְּדִיק מְשַׁפֵּיעַ גַם עָלָיו אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדְבָקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וְלִכֵּן עֵקֶר הַתְּקוּן לְכָל הַחֲטָאִים — לְבֹא אֶל הַצְּדִיק. וְכִשְׁאֵדָם בָּא אֶל הַצְּדִיק, וּבִפְרָט כְּשֶׁשׁוֹמֵעַ תּוֹרָה מִפִּי הַצְּדִיק, עַל-יַדֵי-זֶה הַצְּדִיק מַעֲלָה אוֹתוֹ מַעֲלָה מַעֲלָה, וְנוֹדְכֵךְ לוֹ הַדַּעַת וְהַשְּׂכָל, עַד שֶׁזּוֹכֶה לְלַמַּד תּוֹרָה, אֲשֶׁר זֶה מִדַּת הַתְּפִאָרֶת. הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל לְמוֹד הַתּוֹרָה — שָׁאֵדָם צָרִיף לְמַצֵּא אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתּוֹךְ הָעוֹלָם הַזֶּה. וְזֶה נִקְרָא תּוֹרָה

לשמה — שְׁאָדָם מוֹצֵא אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל
 פְּרָטִי פְּרָטִי הַבְּרִיאָה. כִּי מֵהוּ הַתּוֹרָה? דְּאוּרֵי וְגַלֵּי מֵה
 דִּהְיָה סְתִים מְנִיָּה (זהר מצנע נג:); שֶׁהַתּוֹרָה מְגַלָּה לְאָדָם
 מֵה שֶׁהָיָה גְנוּז וְסְתוּם מִמֶּנּוּ. אֲנַחְנוּ רוֹאִים בְּרִיאָה
 שְׁלֵמָה: דּוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר; וְכָל אֶחָד נִמְשָׁךְ אַחֵר
 הַגְּשָׁמִיּוֹת וְהַחֲמָרִיּוֹת, אֵף אֶחָד אֵינוֹ מוֹשֵׁךְ עֲצָמוֹ אֶל
 הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. רוֹאִים רַק גְּשָׁמִיּוֹת: דּוּמָם —
 אֲבָנִים, עֶפֶר, הָרִים גְּבְעוֹת. צוּמַח — כָּל מִינֵי עֲשָׂבִים,
 אֵילָנוֹת סָרְק, אֵילָנוֹת פְּרִי, קוֹצִים, דְּרָדָרִים וְשָׂאֵר
 צִמְחִים. חֵיּוֹת — כָּל מִינֵי בַעֲלֵי-חַיִּים וַיְצוּרִים מִקְרָנֵי
 רֶאֱם עַד בֵּיצי פְּנִים. מְדַבֵּר — כָּל מִינֵי בְנֵי-אָדָם.
 וְחוֹשְׁבִים שֶׁהַכֹּל הֶפְקֵר. לְזֹאת, קִבְּלָנוּ אֶת הַתּוֹרָה
 הַקְדוּשָׁה וְלוֹמְדִים אוֹתָהּ, אֲשֶׁר הִיא מְחַלֶּקֶת מֵאַרְבָּעָה
 דְּבָרִים: דּוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר; כִּי יֵשׁ הֶלְכוֹת בְּדוּמָם,
 יֵשׁ הֶלְכוֹת בְּצוּמַח, יֵשׁ הֶלְכוֹת בְּחֵי, וַיֵּשׁ הֶלְכוֹת בְּמְדַבֵּר,
 לְהוֹרוֹת וּלְגַלּוֹת שְׂאִין הֶפְקֵר, כָּל הַבְּרִיאָה זֶה אֶלְקוֹת.
 וְאִם אָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה בְּצוּרָה כְּזוֹ, שֶׁמוֹצֵא אֶת הָאֶלְקוֹת
 בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה, זֶה נִקְרָא תּוֹרָה לְשִׁמָּה. שֶׁמוֹצֵא אֶת
 הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ תּוֹךְ הַבְּרִיאָה. לְזֹאת, לְמוֹד
 הַתּוֹרָה כָּל-כֶּף חָשׁוּב בְּעֵינֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, עַד שְׂאוּמְרִים
 חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (פְּתִיחַתָּא דְּאִיכָה רַבְתִּי, סִימָן ב') עַל הַפְּסוּק
 (יְרֵמְיָה טז, יא): "וְאֹתִי עֲזָבוּ וְאֶת תּוֹרָתִי לֹא שָׁמְרוּ" —
 הֲלוֹאֵי אוֹתִי עֲזָבוּ וְתוֹרָתִי שָׁמְרוּ, מִתּוֹךְ שֶׁהָיוּ מִתְעַסְקִין

בָּה, הַמְּאֹר שֶׁבַּה הָיָה מְחֻזְרֵן לְמוֹטָב. אֲפֹלוּ אָדָם, חֵס
 וְשָׁלוֹם, עֶבֶר עֲבֵרוֹת, וְנִכְשָׁל בַּמָּה שֶׁנִּכְשָׁל, וְשָׁכַח,
 כְּבִיכּוֹל, מִהֶקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁזֶה 'הַלֹּאִי אוֹתִי עֲזָבוּ'
 — אֲפֹלוּ שֶׁעֲזַבְתֶּם אוֹתִי, שִׁכַּחְתֶּם מִמְּנִי, אֲבָל 'תּוֹרַתִּי
 שִׁמְרוּ' — אַתֶּם עֲדִין שׁוֹמְרִים אֶת הַתּוֹרָה הֶקְדוּשָׁה, אֲנִי
 מִבְּטִיחְכֶם: אֲמַר הֶקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — הַמְּאֹר שֶׁבַּה
 יִחְזִירְכֶם לְמוֹטָב; כְּשִׁלּוּמְדִים תּוֹרָה, הַתּוֹרָה הֶקְדוּשָׁה
 מְאִירָה לְאָדָם אֵיךְ לְצִאת מֵהַחֹשֶׁךְ, וְאֵיךְ לְמַצֵּא אוֹתוֹ
 יִתְבָּרֵךְ. לְזֹאת, אֶהוֹבִי, בְּנֵי, אֵף שֶׁעֲבָרוּ עָלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ כָּל
 מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים, כָּל מִינֵי קְלָקוּלִים שֶׁקְלָקְלַת בְּבִרְיֹת,
 עֵקֶר הָעֵצָה שֶׁתִּקְבַּע לְעֲצָמְךָ קְבִיעוֹת עֲצוּמָה לְלַמֵּד בְּכָל
 יוֹם הַתּוֹרָה הֶקְדוּשָׁה, שֶׁאֵל יִחְסַר לְךָ יוֹם אֶחָד מִבְּלִי
 לְמוֹד מְקַרָּא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ, הַלְכָה. וְאֵף שֶׁנִּדְמָה
 לְךָ, שֶׁיֵּשׁ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה לְלַמֵּד, וּמְתִי אֲזַכֶּה לְלַמֵּד אֶת
 זֹאת, אֵל תֹּאמַר אֶת זֹאת, בְּנֵי, כִּי כֶּף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
 הֶקְדוּשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרְשָׁה יֵט, סִימָן ב'): מִי שֶׁטִּפֵּשׂ אוֹמֵר:
 מִי יִכּוֹל לְלַמֵּד אֶת הַתּוֹרָה?! מִי שֶׁפָּקַח אוֹמֵר: הֲרִינִי
 שׁוֹנָה שְׁתֵּי הַלְכוֹת הַיּוֹם, שְׁתֵּי הַלְכוֹת לְמַחֵר, עַד שֶׁאֲנִי
 שׁוֹנָה אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה. וְזֶה יְסוּד בְּקִנְיֵן הַתּוֹרָה,
 שֶׁהִיא מִדַּת הַתְּפִאָּרַת. שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְדַעַת, שֶׁאֵי אֶפְשָׁר
 לְלַמֵּד אֶת כָּל הַתּוֹרָה בְּיוֹם אֶחָד. אֲלֵא בְּכָל יוֹם וְיוֹם
 לוֹמְדִים מְעַט וְעוֹד מְעַט וְעוֹד מְעַט, עַד שֶׁזּוֹכִים לְסִיִּם
 אֶת כָּל הַמְּקַרָּא, אֶת כָּל הַמְּשָׁנָה, אֶת כָּל הַגְּמָרָא, אֶת

כָּל הַמְדַרְשִׁים וְאֵת כָּל ד' חֲלָקֵי שְׁלַחַן עָרוּף. וְאַחֲרֵי-כֵן
 מִתְחִילִים עוֹד פְּעַם. וְזֶהוּ שְׂאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים
 (בַּמְדָּבָר רַבָּה, פְּרָשָׁה יב, סִימָן יא): לָמָּה נִמְשְׁלָה הַתּוֹרָה בְּתֵאנָה?
 שֶׁהַתֵּאנָה נִלְקָטָה מֵעֵט מְעֵט, כִּן הַתּוֹרָה — הַיּוֹם לֹא
 מְעֵט לְמַחֵר הַרְבֵּה, לְפִי שְׂאִינָה נִלְמָדָה — לֹא בְּשָׁנָה
 וְלֹא בְּשָׁתַיִם; אֲלָא כָּל הַחַיִּים אָדָם צָרִיךְ לְלַמַּד תּוֹרָה.
 לְזֹאת, בְּנֵי הַיֶּקֶר! אִם אַתָּה רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת "נַחַת-רוּחַ"
 לְבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְלִהְיֶינָךְ בְּמִדַּת הַתְּפָאֶרֶת, תִּתְמִיד
 מְאֹד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה. וּבְרַגַע שֶׁתִּתְעַלֶּה בַּתּוֹרָה,
 וְתִרְאֶה אֶת אֲמִתּוֹת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה, עַד
 שֶׁתִּהְיֶה נִכְלָל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂיֵאִיר לְךָ תְּמִיד
 רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת, אֲזַי תִּתְעַלֶּה עוֹד יוֹתֵר לְמַעְלָה,
 וְתִגִּיעַ לְמִדַּת הַחֹסֶד וְלְמִדַּת הַגְּבוּרָה, וּמִשְׁנֵיהֶם תִּעֲשֶׂה
 דַּעַת; הֵינּוּ כִּי עָקֵר לְמוֹד הַתּוֹרָה זֶה קִיּוֹם הַתּוֹרָה.
 כְּשֶׁאָדָם לֹא מְלַמֵּד תּוֹרָה, זֶהוּ דְבַר גְּדוֹל מְאֹד, אֲבָל כְּאֲשֶׁר
 מְקַיֵּם אֶת אֲשֶׁר לֹא מְלַמֵּד זֶה יוֹתֵר גְּדוֹל. כִּי שְׁלֵמוֹת הַתּוֹרָה
 — שֶׁתָּבִיא אוֹתוֹ לְיַדֵּי מַעֲשֶׂה. מִתְּפָאֶרֶת — שְׁזֵה תּוֹרָה,
 בָּאִים אֶל מִדַּת הַגְּבוּרָה, שֶׁהוּא מִתְגַּבֵּר עַל יִצְרוֹ. כִּי אִי
 אֶפְשָׁר לְשַׁבֵּר אֶת הַיִּצָּר הָרַע שֶׁל הָאָדָם הַמִּתְגַּבֵּר עָלָיו,
 אֲלָא עַל-יַדֵּי לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה, שְׁזוֹ סְפִירַת
 הַגְּבוּרָה. בְּעֵבוֹר זֶה אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (קְדוּשֵׁין
 ל:): אָמַר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: בְּרִאֲתִי יִצָּר הָרַע, בְּרִאֲתִי
 תּוֹרָה תִּבְלִין כְּנִגְדּוֹ; מִתְגַּבֵּר עָלֶיךָ הַיִּצָּר, מִתְגַּבְּרוֹת עָלֶיךָ

מחשבות זרות, הרהורים רעים, בווער בך יצרך, יצר כעס ורציחה, יצר לשון-הרע ורכילות, היצר של ליצנות, שהכל כלול במדת הגבורה, אבל אתה מקשר עצמך אל התורה, שהיא תפארת, אתה מתגבר על יצרך, ואתה בא אל מדת החסד, תעשה חסד עם כל יהודי, תעשה חסד עם עצמך, תעשה חסד עם הזולת, שעל-ידי כל זה אתה מעלה "נחת-רוח" לבורא יתברך שמו. ואז כשמתחברים חסד וגבורה יחד — שמצד אחד מתגבר על יצרו, ומצד אחד עושה חסד לכל יהודי, ועוזר לכל אחד, משתי ספירות אלו — חסד וגבורה, נעשה דעת — שהוא מכיר את הבורא יתברך שמו: "אתה הראת לדעת, כי הוי"ה הוא אלקים, אין עוד מלבדו" (דברים ד, לה). וכיון שאדם זוכה לדעת את הקדוש-ברוך-הוא בידיעה ברוחה ומזככת, אז עולה לחכמה בינה, שזה המחין, בינה — מתבונן באלקות שיש בתוך הבריאה, וחכמה — הוא משכיל באלקות שיש בבריאה. וברגע שאדם משכיל ומתבונן ברוחניות חיות אלקות, מזה יוצא הדעת, שאדם כבר מבין בשכל אלקות. שזה סוד חב"ד — ח'כמה, ב'ינה, ד'עת; ברגע שאדם כבר הגיע למדרגה זו, אז עולה למדת הכתר, שהוא רצון שברצונות, רעוא דרעוין, שאין לו רצון לשום דבר רק אלקות. לזאת, אהובי, בני היקר! מאחר שגליתי לך איך הקדוש-ברוך-הוא, שהוא אין סוף

ברוך הוא, וצמצם עצמו בצמצום על גבי צמצום
מפתר, חכמה, בינה, חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד,
יסוד עד המלכות. וגליתי איך אתה, אהובי, בני, יכול
לעשות "נחת-רוח" להקדוש-ברוך-הוא, על-ידי שאתה
עולה ממטה למעלה, ממלכות שהיא אמונה, אל יסוד
— שהיא שמירת הברית והתקרבות אל הצדיק, אל
נצח והוד — שהן העצות שמקבלים מהצדיק, ואל
התפארת — שהוא למוד התורה הקדושה, ואל מדת
הגבורה — להתגבר על יצרו, ואל מדת החסד —
לעשות חסד עם בני-אדם, ואל מדת הבינה —
להתבונן באלקות, ואל מדת החכמה — להשכיל
בחכמת אלקות, אז תזכה לעלות אל הכתר — רעוא
דרעוין, רצון שברצונות, ויאיר לך אורו יתברך בהארה
נוראה ונפלאה מאד, עד שתירד ממעלה למטה, מפתר,
חכמה, בינה, חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד עד
המלכות, אשר זהו עקר השלמות — לעלות אליו
יתברך ממטה למעלה במסירות נפש, ולגרם מיין
נוקבין, ולחזר ממעלה למטה מהמשכת מיין הוכרין,
חסד ורחמים רבים השפעות טובות.

ב.

אהובי, בני! כדי לעשות "נחת-רוח" להקדוש-

ברוך-הוא, אדם צריך להרגיל את עצמו לשמח מאד בשמחת אלקותו יתברך ויתעלה שמו לעד ולנצח-נצחים. ואין עוד "נחת-רוח" יותר גדולה למקום ברוך הוא, כמו שאדם שמח עם אלקותו יתברך, כי צריך להיות שמח שנברא מזרע ישראל, ולא עשני כגויי הארצות, והוא זוכה בכל רגע להתחזק, להיות בשמחה, על אף שעוברים עליו משברים וגלים, עצבות ומרירות ודכאונות. שאז הוא גורם "נחת-רוח" להקדוש-ברוך-הוא, שהוא יתברך רואה שאדם שנמצא בגשמיות וחרמיות העולם הזה, ועוברים עליו משברים וגלים, ואף-על-פי-כן אינו נשבר, ושש ושמח ומשמח אחרים, זו ה"נחת-רוח" הכי גדולה להקדוש-ברוך-הוא. לזאת, אהובי, בני היקר! אם אתה רוצה לעשות "נחת-רוח" לבורא יתברך שמו, תעשה כל מיני מאמצים שבעולם רק להיות בשמחה, ותזכר מה שאומרים חכמינו הקדושים (מדרש תנחומא שמיני, סימן ב'): אין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי שמח היום שמח למחר; צריכים להתחיל כבר היום להיות בשמחה. ועקר השמחה — שזכינו להיות מזרע ישראל, וקבלנו את התורה על הר סיני, שזה מה שאומרים חכמינו הקדושים (ויקרא רבה, פרשה ל', סימן ב'): "שבע שמחות" (תהלים טז, יא) — שבענו בחמש שמחות: מקרא, משנה, תלמוד, תוספתא ואגדות. ואין

עוד שמחה יותר גדולה מזו, שאדם שש ושמח בו
 יתברך, שש ושמח עם התורה הקדושה, שש ושמח עם
 רוחניות חיות אלקות, עד שכתוב בזהר (ח"ב קפד) על
 הפסוק (תהלים ק, ב): "עבדו את הוי"ה בשמחה" —
 חדוא דבר נש משיך לגבי חדוא אחרא עלאה; כשאדם
 שש ושמח, ואינו מניח עצמו לפל, אז ממשיך על עצמו
 שמחה מכל העולמות. לזאת, אהובי, בני היקר! אם
 אתה רוצה לגרם "נחת-רוח" לבורא יתברך שמו,
 תשתדל מאד להיות שמח. ובפרט כשזכית לגלוי נפלא
 כזה, שהקדוש-ברוך-הוא מצמצם את עצמו מאין סוף
 עד אין תכלית בעשרה צמצומים, שהם העשר ספירות
 ממטה למעלה וממעלה למטה, על-ידי בחינת מלכות,
 שהיא האמונה, שאתה מתחזק באמונה בהקדוש-ברוך-
 הוא, ושום דבר אינו יכול לשבר אותך, אלא אתה
 מתחזק באמונה פשוטה, שהוא יתברך נמצא פה אתך,
 עמך ואצלך, ואין אכפת לך שום דבר, ואתה מתקשר
 אל היסוד שהוא הצדיק, שעל ידו זוכים לשמירת
 הברית, ועל-ידי היסוד — צדיק, מקבלים עצות —
 שהן: נצח ויהוד, שעל-ידי העצות האלו יודעים איך
 ללמד תורה, איך להתעלות בתורה, איך לשקד בה,
 ואיך לאהב אותה, שאין עוד שמחה יותר גדולה בכל
 העולמות, כמי שלומד תורה, ואין עוד "נחת-רוח"
 גדולה להבורא יתברך שמו, כמי שעוסק בתורה.

ועל-ידי למוד תורה עולה אל מדת הגבורה —
 להתגבר על יצרו, שאין עוד שמחה גדולה מזו, שאדם
 אשר היצר בווער בו, ורוצה לשרף אותו בתאות נאוף,
 רוצה לשרפו בתאות אכילה ושתיה, רוצה לשרפו
 בתאות ממון, והוא מתגבר על-ידי התורה, ואין לו —
 לא תאות נאוף, לא תאות ממון ולא תאות אכילה
 ושתיה, זו "נחת רוח" גדולה מאד בשמים. מכל שכן,
 כשאדם זוכה ועושה חסד עם הבריות, זה מאד מאד
 חשוב אצל הקדוש-ברוך-הוא, כמאמרם ז"ל (ילקוט הושע
 תקכב): אמר הקדוש-ברוך-הוא, חביב עלי חסד שאתם
 גומלים זה לזה, יותר מכל הזבח שזבח שלמה לפני;
 שלמה המלך הקריב אלה קרבנות בכל יום, אף-על-פי-
 כן אמר הקדוש-ברוך-הוא, שהחסד שאתם עושים זה
 לזה — גדול יותר; פי עקר ה"נחת-רוח" אצל השם
 יתברך זה, שיהודי עושה חסד עם זולתו, שזו שלמות
 הדעת. כי למה אדם אינו גומל חסד עם זולתו? כי נפל
 בקטנות הדעת, וחושב שאם יעשה חסד עם זולתו, לו
 לא יהיה, אבל אם אדם זוכה לעלות אל הבינה,
 ומתבונן באין סוף ברוך הוא, שזה מכניס בו תשוקה
 עצומה להיות תמיד שמח, כי אין עוד שמחה בדבקות
 באין סוף ברוך הוא, שמתבונן ברוחניות חיות אלקות,
 ואחר-כך נכנס אל החכמה, ומשכיל בחכמת אלקות,
 ורואה שכל הבריאה פלה זה רק אלקות, איזו שמחה

היא זו?! והשמחה הזו גורמת "נחת-רוח" להקדוש-ברוך-הוא, ומה "נחת-רוח" הזו עולה עד ספירת הכתר, רצון שברצונות, שאין לו כבר שום רצון מבלעדי רצונו יתברך, עד שנכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא. לזאת, בני היקר! ראה מה לפניך, ותעשה "נחת-רוח" למקום ברוך הוא, ותהיה שמח, אז תתעלה מעלה מעלה, עד שתגיע אל הארת האין סוף ברוך הוא.

ג.

אהובי, בני! אני יודע שאתה רוצה לעשות "נחת-רוח" לבורא יתברך שמו, ויש לך רצונות חזקים לגרם לו יתברך "נחת-רוח", אבל למה אתה מונע עצמך מכך? כי נדמה לך, שזה קשה עד מאד, כי הנך יודע, שרחמנא לישזבן, עברת על כל מיני עוונות של פגם הברית, ולכלכת עצמך, ואתה רחוק עדין לגמרי מהקדשה, וזה אשר שובר אותך. על-כן אתה עוזב עצמך. אבל באמת לא-כן הוא. אם רצונך לעשות לו יתברך "נחת-רוח", שלמות ה"נחת-רוח", שתקיים מצות כבוד אב ואם; כי כך אומרים חכמינו הקדושים (ירושלמי פאה, פרק א', הלכה א'): גדול כבוד אב ואם, שהעדיפו הקדוש-ברוך-הוא יותר מכבודו, שבכבוד הקדוש-ברוך-הוא נאמר: "כבוד הוי"ה מהונך"

(משלי ג, ט) — אם יש לך אתה חזק, ואם אין לך —
אתה פטור. אבל בכבוד אב ואם נאמר (שמות כ, יב):
"כבד את אביך ואת אמך" — אפלו אתה מחזר על
הפתחים. כל-כך חשובה אצלו יתברך מצות כבוד אב
ואם, ואם תכבד את האב והאם, על-ידי-זה אתה גורם
"נחת-רוח" בשמים, שהקדוש-ברוך-הוא אוהב אותך.
ובזכות מצוה זו הקדוש-ברוך-הוא ישפיע עליך שפע
הדעת גלוי הפתח, שיאירו עליך כל העשר ספירות. וכך
אומרים חכמינו הקדושים (קדושין ל:): בזמן שאדם מכבד
את אביו ואמו, אמר הקדוש-ברוך-הוא: מעלה אני
עליהם כאלו דרתי ביניהם, וכבדוני. אין צריכים הרבה
כדי לעשות "נחת-רוח" להקדוש-ברוך-הוא, אלא
לכבד את ההורים, ובזה ממשיכים רוחניות חיות
אלקות בעצמו. וזו ה"נחת-רוח" שעושים לבורא
יתברך שמו. בשביל זה אומרים חכמינו הקדושים (שם
לא:): בזמן שאדם מצער את אביו ואמו, אמר הקדוש-
ברוך-הוא: יפה עשיתי שלא דרתי ביניהם; כי איני
יכול לסבל שמבזים אב ואם. לזאת, אהובי, בני, אם
אתה רוצה לקיים את דברי — לעשות "נחת-רוח"
להקדוש-ברוך-הוא, תתחיל קדם עם כבוד-אב-ואם,
תכבד את הוריה, ואף שזה בא לך קשה מאד, כי האב
והאם מתנגדים עליך, עם כל זאת עליך לזכור, אשר
חכמינו הקדושים אומרים (דברים רבה ו, ב), שכבוד אב ואם

היא מהחמורה שבחמורות, וככל שאדם מכבד יותר את ההורים, כן מוריד יותר את השכינה שתשרה אצלו; כי שלשה שתפים באדם — אב ואם והקדוש-ברוך-הוא, ואם הקדוש-ברוך-הוא רואה שמכבדים את האב והאם — שני השתפים, אזי מצטרף ונעשה השתף השלישי, אבל אם רואה שרחמנא לצלן, מזלזלים בהורים, אזי מוציא את השתפות, ונשארו האדם מת. ואומר לאבא ולאמא: תקחו את הגופה שאתם שניכם שתפים, אינני רוצה להיות בה, אינני רוצה להיות בבן הזה שמזלזל בכבודכם. לזאת, אהובי, בני, אם רצונך לעשות "נחת-רוח" לבורא יתברך שמו, העקר לקיים מצוות כבוד אב ואם, ובזה אתה גורם "נחת-רוח" בכל העולמות.

.ד.

אהובי, בני! חכמינו הקדושים אומרים: חייב אדם בכבוד רבו ויראתו יותר משל אביו, כי אביו הביאו לחיי העולם הזה, ורבו הביאו לחיי העולם הזה ולחיי העולם הבא. וכך אומרים (פבא מציעא לג.): אבדתו ואבדת אביו — אבדתו קודמת, אבדת אביו ואבדת רבו — של רבו קודמת; למה? כי הרבי שלומד אתך תורה חשוב יותר מאב ואם; כי אביו הביאו לחיי העולם

הִזָּה, וְרַבּוֹ שְׁלֹמֹדוֹ תוֹרָה, הֵבִיאוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא; וְאִם
 אָמַרְתִּי לָךְ שְׁעַל-יְדֵי כְבוֹד אָב וְאִם עוֹשִׂים "נַחַת-רוּחַ"
 לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה כְּשֶׁמְכַבֵּד אֶת
 הַרֵב שְׁלֹמֹד אֶתְךָ תוֹרָה, בְּזֶה אֶתָּה גֹרֵם "נַחַת-רוּחַ"
 גָּדוֹל בַּשָּׁמַיִם. לְזֹאת, אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲנִי מִזְהִירְךָ בְּאַזְהָרָה
 חֲמוּדָה, שְׁתִּשְׁמַר מְאֹד בְּכַבּוֹד רַבְּךָ, כִּי עַל הַכֹּל הַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל, אֲבָל לֹא לְזֶה הָאָדָם שְׁמֹזְלִיל בְּכַבּוֹד
 רַבּוֹ, כִּי הַרְבֵּי שְׁלֹמֹד תוֹרָה עִם הַתְּלַמִּידִים הוּא שְׁלִיחוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, כְּמֵאמָרָם ז"ל (פְּסוּחִים ק.ח.): מוֹרָא רַבְּךָ כְּמוֹרָא
 שָׁמַיִם; אָדָם צָרִיף לְפָחַד מִרַבּוֹ שְׁלֹמֹדוֹ תוֹרָה כְּמוֹ
 שְׁפוּיַחַד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ; עַל-כֵּן אִם רְצוֹנְךָ לַעֲשׂוֹת "נַחַת-
 רוּחַ" לוֹ יִתְבָּרֵךְ, עָלֶיךָ לְשָׁמַר עַל כְּבוֹד רַבְּךָ, וְאֶסוּר לָךְ
 לְהַחֲלִיף אֶת רַבְּךָ בְּשׂוּם פָּנִים וְאֶפֶן, כִּי אֲצִלוּ לְמַדְתָּ
 תוֹרָה, אֲזִי אֲצִלוּ תִשְׁאַר וְאֲצִלוּ תִהְיֶה. וְאִם אֶתָּה מְזַלְזֵל
 בְּרַבְּךָ, לֹא יֵאבֶה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא סֶלַח לָךְ. לְזֹאת,
 אֶהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! אִם אֶתָּה רוֹצֵה לְזַכּוֹת לְהַגִּיעַ לְכָל
 אֵלוֹ הַמְּדַרְגּוֹת שְׁגִלִיתִי לָךְ, שְׁאָדָם יִזְכֶּה לְהַכֵּל בְּאֵין
 סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּלְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אֹרֶן הָאֵין סוּף בְּרוּךְ
 הוּא, יִשְׁתַּבַּח שְׁמוֹ לְעַד, עַצְם עַצְמִיּוֹת אֱלֻקוֹת, מִהַכֶּתֶר
 עַד הַחֲכָמָה וּבִינָה וְעַד חֶסֶד וּגְבוּרָה וְתַפְאֶרֶת, וְעַד נֶצַח,
 הוֹד, יְסוּד, מְלָכוּת, עָלֶיךָ לְמָסַר נַפְשְׁךָ לְכַבֵּד אֶת רַבְּךָ,
 שְׁלֹמֹד אֶתְךָ תוֹרָה, שְׁקָרֵב אוֹתְךָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.
 וְאֲצִלוּ יִתְבָּרֵךְ חָשׁוּב מְאֹד מְאֹד הַרְבֵּי שְׁלֹמֹד עִם

התלמידים תורה, ואוי לו למי שפוגם בפגם הרב. בני, בני! זה הרב שלך, אצלו אתה לומד תורה, הוא העמיד אותך על הדרך הנכונה, ואיך אתה בא עכשו לזלזל בו, רק מחמת שבאים אילו שועלים קטנים המחבלים כרמים, שמתלוצצים ברב? ! אוי להם ואוי לנפשם! אל תמשך אחריהם, כי יוליכו אותך לשאול תחתית ומתחתיו. תמסר נפשך, אהובי, בני, להשאר אצל הרב שלמד עמך תורה; כי זהו העוץ הכי גדול לעזוב את הרב, ולברוח למקום אחר. ורבנו ז"ל אומר בפרוש (ספר המדות, אות אמונה, חלק ב', אות ז'), שהלמוד מהרבה מלמדים מזיק לאמונת היחוד, ולכן אם יש לך רב — תחזיק בו, רב זה לומד עמך תורה — תכבד אותו. ובזה אתה גורם "נחת-רוח" להקדוש-ברוך-הוא. הן אמת שיש בכל דור ודור צדיקים קדושים הדבוקים בו יתברך, וממשיכים רוחניות חיות אלקות בזה העולם, ואשרי מי שזוכה להתקרב אל צדיקים כאלו, אבל אין זה נוגד לכבוד הרב שלומד עמך תורה, אותו אסור לך לעזוב, אתו אתה צריך להשאיר, ובזה אתה גורם "נחת-רוח" לבורא יתברך שמו. לזאת, אהובי, בני, אני מאד מבקש אותך, מאחר שזכה אותך הקדוש-ברוך-הוא לרב כזה שלומד אתך תורה, ומוסר נפשו בשבילך יומם ולילה ולילה ויום, אל תעזבו בשום פנים ואפן, ואל תלך אחר עצת היצר שמסית ומדיח אותך לברוח מרב זה, כי זו

הסתת הייצור, הרוצה לעקור מהעולם הזה והעולם הבא גם יחד. פי הרב שלומד עמך תורה, הרב שמוסר נפשו בשבילך, שיהיה לך כל טוב, הוא יותר חשוב בשמים מאב ואם; פי הרב שלומד אתך תורה, זה האבא שמביא אותך לחיי העולם הזה ולחיי העולם הבא. לזאת, אהובי, בני היקר, אם אתה רוצה לעשות "נחת-רוח" לבורא יתברך שמו, ראה למסר נפשך למען כבוד רבך, ואף פעם אל תברח מהרב שלך שלומד עמך תורה. וברשות רבך תסע מפעם לפעם אל צדיקים קדושים הדבוקים בהקדוש-ברוך-הוא, והם ימשיכו גם עליך האור אין סוף ברוך הוא מכתר עד חכמה, בינה, ומחסד וגבורה עד תפארת, ומנצח והוד עד יסוד, עד שתגיע אל המלכות, שהוא הצמצום — אמונה פשוטה. אבל אסור לך להפרד מרבך שלמד עמך תורה. ואם אחד מסית ומדיח אותך שתעזב את הרב, תדע לך שזה השטן, הסמ"ך-מ"ם, הייצור הרע, הרוצה לעקור אותך מהעולם הזה והעולם הבא גם יחד. לזאת, בני היקר! אם רצונך לעשות "נחת-רוח" להקדוש-ברוך-הוא, החזק ברבך שלומד אתך תורה, ועל-ידי-זה תזכה להתעלות בעליה אחר עליה, עד שיתגלה עליך מלך הכבוד בהתגלות עליונה ונוראה מאד, עד שתהיה בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא, ולא תראה ולא תשמע ולא תרגיש שום דבר, רק

רוּחַ נְיִוֵּת חַיִּוֵּת אֱלֻקוֹת, וְעוֹלָמָךְ תִּרְאֶה בְּחַיִּיךְ; אֲשֶׁרִיךְ
בְּעוֹלָם הַזֶּה וְאֲשֶׁרִיךְ בְּעוֹלָם הַבָּא!

תָּם וְנִשְׁלַם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!